

[Ole Espersen.]

tigede sig med Chile og den fascisme, der har udviklet sig dér. Det er et spørgsmål om demokratiets beståen eller ej, og det kan det blive i langt større egne end netop Chile.

Jeg husker statsministeren i Grækenlandssagen, som ganske vist blev rejst af den socialdemokratiske regering, men hvor statsministeren dog særdeles loyalt og effektivt støttede sagen i sin egenskab af udenrigsminister. Derfor forekommer det mig, at man måske, som jeg sagde, kan være en lille smule skuffet over, at der ikke er blot en lille antydning af aktiv støtte til demokratiets indførelse i Chile.

Når jeg siger det her ved denne lejlighed, er jeg nødt til at kombinere det med en ganske kort beskrivelse af det, der foregår i Chile. Der er tale om ikke blot rygter om tortur eller anden umenneskelig behandling. Alle informerede personer, man taler med, det være sig diplomater, journalister, politikere fra alle partier, er enige om, at det, der foregår, er uden sidestykke. Det er således, at den katolske kirkes kardinal Henriques og landets 8 biskopper formelt og officielt har protesteret over for de metoder, som juntaen anvender.

Juntaens hensigt er simpelt hen den toltalt at ødelægge det politiske liv, hvad enten det drejer sig om højreorienterede, midterpartier eller venstrepartier. Chile skal — og det er også juntaens erklærede mål — styres på et sagligt, militaristisk grundlag. Der er ikke tale om, at man for et kort stykke tid vil sætte demokratiet ud af kraft og derefter tillade det igen. Der er tale om helt anderledes langsigtede planer. Og der er tale om en tendens, som meget vel kan brede sig. Argentina er det land, som for tiden er mest udsat. Dér kan man vente noget lignende, hvad dag det skal være. Derfor bør alle, der har en demokratisk mulighed for det, medvirke til, at det; der sker, ikke breder sig, og medvirke til, at de, der er direkte udsat for et sådant styre, befries for det.

Det er derfor en glæde, at det er muligt i Danmark at arrangere en session for den

internationale undersøgelseskommission, som netop skal prøve at gøre offentligheden bekendt med disse forhold. Der er i dag skrevet til lederne af de politiske partier om at støtte denne session moralsk eller på anden måde, for at det bliver klart, at brede dele af Danmark står bag fordømmelsen. Og det er vigtigt at gøre det. Når man skal være fair over for juntaen, må man nemlig indrømme, at der er sket forbedringer på visse områder. Fangelejrforholdene er ikke så slemme, som de har været, de er adskillige steder ganske gode. Alle, der kender forholdene, siger, at det skyldes den internationale opinions pression. Det er ikke nok at holde sessioner, det er ikke nok at tage afstand i ord og fordømme det, man må prøve at finde ud af, om der ikke er noget konkret at gøre.

Dér er situationen vanskeligere, end den var i Grækenlandssagen, for vi har ikke nogen konvention med Chile, vi kan bruge. Vi har ikke nogle fine, autoriserede juridiske virkemidler, men så må vi bruge de andre. Og det er protester, det er henstillinger, det er kontakt med de lande, der måske kan øve større indflydelse på Chile, end vi kan, og det er kontakt og henvendelser til de internationale organisationer, der spiller en rolle i denne forbindelse.

Derfor må det bekymre os, hvis det nogen sinde ville kunne siges om os, at vi ikke har gjort andet end at bruge ord. Vi er nødt til at overveje, hvilke initiativer der kan tages, og derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, om der er taget initiativer med henblik på også i fremtiden at arbejde for, at forholdene forbedres i Chile. Jeg vil spørge, om der har været nordiske kontakter for at gøre et sådant samarbejde så virkningsfuldt som muligt. Jeg vil spørge, om man har drøftet problemerne i EF. EF har tidligere talt med én stemme; er der tanker om, at EF også skulle kunne gøre det i denne sag, og vil Danmark søge at påvirke EF, således at det, der bliver sagt, er noget, som bliver så virkningsfuldt som muligt?